

Stanovení výše trestu

Překročení horní hranice zákonné sazby některého druhu trestu uložením několika samostatných trestů tohoto druhu určitému pachateli je třeba zásadně považovat za uložení druhu trestu, který je ve zřejmém rozporu s jeho účelem ve smyslu § 266 odst. 2 tr. řádu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tz 185/2004, ze dne 18.1.2005)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného D. H., proti pravomocnému trestnímu příkazu Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, a podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. řádu rozhodl tak, že pravomocným trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, byl porušen zákon v ustanoveních § 36 a § 45a odst. 1 tr. zák. a v řízení předcházejícím v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. v neprospěch obviněného D. H. Napadený trestní příkaz se zrušuje v celém rozsahu. Zrušují se též všechna další rozhodnutí na zrušený trestní příkaz obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Obvodnímu soudu pro Prahu 6 se příkazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 7. 2001, sp. zn. 2 T 89/2001, byl obviněný D. H. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák., jehož se dopustil devíti útoky v době od 7. 10. 2000 do 12. 6. 2001, za což byl podle § 247 odst. 1 tr. zák. za použití § 45 odst. 1, 2 tr. zák. a § 45a odst. 1 tr. zák. odsouzen k trestu obecně prospěšných prací ve výměře 300 hodin. Obviněnému byl trestní příkaz doručen dne 3. 9. 2001 a právní moci nabyl dne 12. 9. 2001 (nesprávně vyznačeno datum 11. 9. 2001). Výkon trestu obecně prospěšných prací byl obviněnému nařízen usnesením Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. 2 T 89/2001. Usnesení nabylo právní moci dne 19. 8. 2002. Trest dosud nezačal vykonávat.

Trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, byl obviněný D. H. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. e) tr. zák., jehož se dopustil jednáním dne 27. 9. 2002, za což byl podle § 247 odst. 1 tr. zák., § 45 odst. 1 a § 45a odst. 1 tr. zák. odsouzen k trestu obecně prospěšných prací ve výměře 400 hodin. Obviněnému byl trestní příkaz doručen dne 11. 12. 2002 a právní moci nabyl dne 20. 12. 2002. Výkon trestu obecně prospěšných prací dosud nebyl obviněnému nařízen.

Konečně trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 29. 11. 2002, sp. zn. 37 T 155/2002, byl obviněný D. H. uznán vinným dvojnásobným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. e) tr. zák., jehož se dopustil jednáním ze dne 21. 11. 2001 a ze dne 14. 9. 2002, za což byl podle § 247 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 1, § 45 odst. 1, 2 a § 45a odst. 1 tr. zák. odsouzen k úhrnnému trestu obecně prospěšných prací ve výměře 100 hodin. Obviněnému byl trestní příkaz doručen dne 20. 12. 2002 a právní moci nabyl dne 31. 12. 2002. Výkon trestu obecně prospěšných prací dosud nebyl obviněnému nařízen.

Proti pravomocnému trestnímu příkazu Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch

obviněného D. H. Vytkl v ní, že zákon byl napadeným trestním příkazem porušen v ustanovení § 36 a § 45a odst.1 tr. zákona a v ustanovení § 2 odst. 5 tr. řádu.

V odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti namítl, že Obvodní soud pro Prahu 6 při vydávání trestního příkazu ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, neověřil, že již dříve trestním příkazem téhož soudu, tj. Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 7. 2001, sp. zn. 2 T 89/2001, který nabyl právní moci dne 3. 9. 2001, byl obviněnému D. H. uložen trest obecně prospěšných prací ve výměře 300 hodin, který nebyl vykonán. Zmíněné odsouzení Obvodním soudem pro Prahu 6 pod sp. zn. 2 T 89/2001 bylo součástí spisového materiálu, který měl samosoudce k dispozici, a nic mu nebránilo učinit dotaz na příslušné středisko Probační a mediační služby České republiky za účelem zjištění, zda byl obviněným trest obecně prospěšných prací uložený Obvodním soudem pro Prahu 6 pod sp. zn. 2 T 89/2001 vykonán. Dále poukázal na to, že trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 29. 11. 2002, sp. zn. 37 T 155/2002, který právní moci nabyt dne 31. 12. 2002, byl obviněný D. H. odsouzen za trestný čin krádeže dle § 247 odst. 1 tr. zák. k trestu obecně prospěšných prací ve výměře 100 hodin, přičemž v době jeho rozhodování byl obviněnému pravomocně uložen trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 7. 2001, sp. zn. 2 T 89/2001, taktéž trest obecně prospěšných prací ve výměře 300 hodin. Tyto dva tresty nepřesahovaly přípustnou výměru trestu podle § 45a odst. 1 tr. zák. O existenci trestu obecně prospěšných prací uloženého ve výměře 400 hodin ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 2 T 89/2001, Obvodní soud pro Prahu 4 při svém rozhodování nevěděl a vědět nemohl.

Závěrem stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. řádu, že trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, byl porušen zákon v neprospěch obviněného D. H. ve vytýkaném směru, aby podle § 269 odst. 2 tr. řádu zrušil napadený trestní příkaz a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu.

Nejvyšší soud České republiky podle § 267 odst. 3 tr. řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející.

Podle § 36 tr. zákona platí, že pokud soud odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal před tím, než byl trest uložený dřívějším rozsudkem vykonán, a ukládá mu trest stejného druhu, nesmí tento trest spolu s dosud nevykonanou částí trestu uloženého dřívějším rozsudkem přesahovat nejvyšší výměru dovolenou trestním zákonem pro tento druh trestu. Podle § 45a odst. 1 tr. zákona může soud uložit trest obecně prospěšných prací ve výměře od 50 do 400 hodin.

Podle § 45a odst. 1, věty první, tr. zákona trest obecně prospěšných prací může soud uložit ve výměře od 50 do 400 hodin.

Podle § 2 odst. 5 tr. řádu orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí.

Podle § 2 odst. 6 tr. řádu hodnotí orgány činné v trestním řízení důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Nejvyšší soud konstatuje, že uvedenými zákonnými ustanoveními se Obvodní soud pro Prahu 6 při vydání trestního příkazu ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002 a rozhodování o trestu důsledně neřídil.

Ve shodě s podanou stížností pro porušení zákona Nejvyšší soud zjistil, že Obvodní soud pro

Prahu 6 pochybil při ukládání trestu obecně prospěšných prací.

V projednávané trestní věci byl obviněný D. H. nejprve odsouzen trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 7. 2001, sp. zn. 2 T 89/2001, k trestu obecně prospěšných prací ve výměře 300 hodin a poté byl odsouzen trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, k trestu obecně prospěšných prací ve výměře 400 hodin a trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 29. 11. 2002, sp. zn. 37 T 155/2002, k dalšímu trestu obecně prospěšných prací ve výměře 100 hodin .

Jak vyplývá ze spisu Obvodního soudu pro Prahu 6 vedeného pod sp. zn. 2 T 89/2001, obviněnému D. H. byl výkon trestu obecně prospěšných prací nařízen usnesením Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. 2 T 89/2001. Usnesení nabylo právní moci dne 19. 8. 2002. Trest dosud nezačal vykonávat. V případě odsouzení z trestních příkazů Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002 a Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 29. 11. 2002, sp. zn. 37 T 155/2002, nebyly uloženy tresty obecně prospěšných prací dosud vůbec nařízeny.

Za této situace je zřejmé, že trest obecně prospěšných prací uložený obviněnému D. H. trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, ve výměře 400 hodin spolu s dosud nevykonaným trestem obecně prospěšných prací již dříve pravomocně uloženým trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 30. 7. 2001, sp. zn. 2 T 89/2001, ve výměře 300 hodin přesahoval o 300 hodin nejvyšší výměru dovolenou trestním zákonem pro trest obecně prospěšných prací, která je stanovena na 400 hodin.

Pokud se týká trestního příkazu Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 29. 11. 2002, sp. zn. 37 T 155/2002, kterým byl obviněnému D. H. uložen trest obecně prospěšných prací ve výměře 100 hodin, tento byl vydán dne 29. 11. 2002 a obviněnému doručen dne 20. 12. 2002 (účinky spojené s vyhlášením rozsudku nastávají doručením trestního příkazu obviněnému), tj. po doručení trestního příkazu Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, ovšem v době rozhodování Obvodního soudu pro Prahu 4 tento soud o existenci trestního příkazu Obvodního soudu pro Prahu 6, sp. zn. 1 T 172/2002 a uloženém trestu obecně prospěšných prací nevěděl a vědět nemohl, neboť trestní list byl vyhotoven teprve dne 14. 2. 2003.

Z uvedeného vyplývá, že Obvodní soud pro Prahu 6 trestním příkazem ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, porušil zákon v ustanovení § 36 tr. zákona a § 45a odst. 1 tr. zákona ve výroku o ukládaném trestu obecně prospěšných prací.

Z obsahu trestního spisu vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 6, sp. zn. 1 T 172/2002 se podává, že Okresní soud v Náchodě v této trestní věci neshromáždil všechny podklady potřebné pro rozhodnutí ve věci, a to zejména trestní spis Obvodního soudu pro Prahu 6, sp. zn. 2 T 89/2001, týkající se předchozí trestné činnosti obviněného D. H. Obvodní soud pro Prahu 6 tak nezjistil skutkový stav věci v rozsahu, který byl nezbytný pro jeho rozhodnutí, důkazy chybně zhodnotil, v důsledku čehož byl napadeným trestním příkazem porušen zákon i v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu v neprospěch obviněného D. H.

Je zřejmé, že všechna porušení zákona, která Nejvyšší soud zjistil na základě důvodů uvedených v podané stížnosti pro porušení zákona, se týkají výhradně výroku o trestu napadeného trestního příkazu. Podle § 266 odst. 2 tr. řádu však lze proti výroku o trestu podat stížnost pro porušení zákona jen tehdy, jestliže trest je ve zřejmém nepoměru k stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele nebo jestliže uložený druh trestu je v zřejmém rozporu s účelem trestu.

Podle názoru Nejvyššího soudu je třeba překročení horní hranice zákonné sazby některého druhu trestu uložením několika samostatných trestů tohoto druhu určitému pachateli zásadně považovat za

uložení druhu trestu, který je v zřejmém rozporu s jeho účelem ve smyslu § 266 odst. 2 tr. řádu.

Význam zákonných trestních sazeb spočívá mimo jiné v tom, že každá zákonná trestní sazba odpovídá stupni nebezpečnosti pro společnost, který je charakteristický pro trestné činy, pro které lze trest v dané trestní sazbě uložit, její rozmezí je přitom stanoveno tak, aby směřovala k naplnění účelu takto ukládaného trestu. K dosažení účelu trestu stanoveného trestním zákonem tedy musí být správně stanoven nejen druh trestu, ale i jeho výše, pouze správně stanovený trest v otázce druhu i výše vede k naplnění účelu trestu. Překročení horní hranice zákonné sazby některého druhu trestu uložením několika samostatných trestů tohoto druhu má proto za následek, že takto stanovený druh trestu zásadně nemůže splnit účel trestu, k jehož naplnění směřuje zákonem stanovená trestní sazba.

V daném případě je nepochybně trest obecně prospěšných prací, který spolu s dříve uloženým trestem téhož druhu přesahuje horní hranici zákonné trestní sazby o 300 hodin, v zřejmém rozporu s jeho účelem.

Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že pravomocným trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 31. 10. 2002, sp. zn. 1 T 172/2002, byl porušen zákon v ustanoveních § 36 a § 45a odst. 1 tr. zákona a v řízení předcházejícím v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu v neprospěch obviněného D. H.

Nejvyšší soud podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadený trestní příkaz zrušil v celém rozsahu, neboť výrok o vině v trestním příkazu nemůže sám o sobě zůstat pravomocný se zřetelem na důsledky případně podaného odporu proti výroku o trestu uvedené v § 314g odst. 2 tr. řádu (podáním odporu se ruší celý trestní příkaz). Nejvyšší soud dále zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušený trestní příkaz obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 270 odst. 1 tr. řádu bylo přikázáno Obvodnímu soudu pro Prahu 6, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, přičemž při rozhodování o trestu obviněného D. H. aby respektoval zákonná ustanovení pro ukládání trestu, včetně ustanovení § 36 a § 45a odst. 1 tr. zákona. Při svém rozhodování nesmí opomenout též obsah trestního příkazu Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 29. 11. 2002, sp. zn. 37 T 155/2002. Předmětný spis bude nutno vzít v úvahu v dalším řízení a rozhodování (§ 35 odst. 2 a § 37a tr. zák.).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)